

Vihma sadas 1,7 korda keskmisest rohkem

Arvatavasti jätkub tänavusel suvel rõõmu vaid kumiku- või kalossimüüjatele, sest tavakodanikul on vihmaveest kõrini.

AIN KALLIS

Kui helistasin juuli lõpus Eesti ilmateenistusse ja pärisin, kas on loota, et ilm augustis paraneb, vastas sünoptik Helve Kotli pessimistlikult: «Ega ta hullemaks minna saa!»

Milline oli see paljukirutud ilm juulis Tartumaal? Muidugi märg. Kohe kole märg. Heina-kuu, mil heina õieti ei saanudki teha.

Tartu-Tõravere ilmajaamas mõõdeti kuu soojahulgaks 123,8 mm, mis on 1,7 korda keskmisest rohkem. Möödunud aastal oli juulis 7 sajupäeva, tänavu sai aga kokku lugeda samapalju päevi, mil vihma ei sadanud. Teises dekaadis leidis vaid üks päev, mil taevast ei tulnud tilkagi.

Pole midagi imestada, et ka päikesepaistet oli näha rekordiliselt harva — vaid 156 tundi (norm on 265 tundi). Sama pilvine oli ka 1979. aasta. Kõige helgem oli siitkandi inimestele ehk 1994. aasta juuli, kui päikest oli näha tervelt kaks ja pool korda kauem kui tänavu.

Vihmaseim koht oli Eesti meteoroloogia ja hüdroloogia instituudi andmeil Jõhvi 184 ja Põlva 178 millimeetriga. Sel kuul sadas rohkesti ka Põhja-Eestis (Väike-Maarjas, Narvas, Sakus üle 140 mm). Keskestlābi sai Eesti 116 mm vihma (normiks loetakse 77 mm).

Äikest esines juulis vähem kui eelmisel kuul, kuid ikkagi jägi see palju pahandust. Järvamaal tappis pikne ühe löögiga 36 mullikat. 11. juuli oli halb päev Harju- ja Raplamaal. Seal murdsid tromb ja marutuul koos paduvihmaga metsa ja purustasid hooneid.

Las kallab

13. juulil oli Tõravere ilmajaamas telefon tuline. Niisugust helistamisaktiivsust polnud isegi jaanilaupäeval. Rah-

vast huvitas, kas vihm segab sel õhtul nägemast, mis värvi on armastus Tartu lauluväljakuks.

Jäigi nägemata. Tol päeval sadas ligi 12 tundi, vett kogunes sademete mõõdu nõusse 12,8 mm.

Omaval ajal oli Nõukogude Liidul viis vaenlast: rahvusvaheline imperialism ja neli aastaaega. Postimehe üks artikkel algas analoogiliselt: «Juulikuise kultuurinädalas esimene vaenlane oli ilm.» Täiesti õige: mitu kontserti jäi sel põhjusel ära.

Rong see sõitis

Kui ilm ei luba, siis rong ei sõida. Cesise linna lähedal Lätimaal uhtis vihm raudteetammi ära. Õnneks sattusid reisijad tahtmatult (ja viisata) teise riiki (mitte taevariiki, vaid Venemaale).

Koreas, Hiinas, Jaapanis on paduvihmad ära uhtnud mitmeid raud- ja maanteid.

Hiinas on Jangtse jõe ülejutus nõudnud sadu (kui mitte tuhandeid) elusid. Poolas seevastu ei saa raskemad autod sõita päeva ajal — asfalt sulab. Kreekas, Bulgaarias, Rumeenias, USA lõuna- ja idaosariikides, Filipiinidel ootavad aga inimesed päästvat vihma, sest kuumus teeb liiga.

Meie juuliilm oli õhusoojalt kaugelt mahedam. Kogu Eesti keskmiseks temperatuuriks arvutati 15,9 kraadi, mis on pool kraadi normist vähem.

Tartumaal oli samuti jahe- dam kui tavaliselt (Tõraveres leiti kuu keskmiseks 16,2° C). Soojemad paigad olid vaid Võru ja Pärnu (16,5° C) ning Narva (16,4° C). Saartel oli jahe- dam nagu suvel ikka — Kuresaares vaid 15,6° C.

Tõraveres mõõdetakse ka atmosfääri osoonikihi paksust ning ultraviolettkiirguse intensiivsust. Jaanipäevast on UV-kiirgus vähenenud, juuli lõpus oli osoonikihi paksus normaalne või veidi alla selle. Nii et päevitada nagu võiks, kui neid pilvi ees ei oleks.